

MŮJ ROK

1965

Můj rok 1965

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Alena Breuerová
Můj rok 1965 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

OBSAH

Úvodem	4	Jídlo	144
Kultura	20	Móda	154
Divadlo	22	Architektura	170
Film	37	Doprava	190
Hudba	62	Sport	206
Literatura	84	Zdraví	220
Výtvarné umění	103	Humor	224
Média a reklama	112	Krimi	228
Jazykový koutek	120	Kalendárium 1965	234
Realita	125	Zdroje	280

ÚVODEM

Velikost našeho pana prezidenta tkví v tom, že bloumaje síněmi Pražského hradu, domnívá se, že vše je v nejlepším pořádku, poznamená si ve svých deníkových záznamech z toho roku spisovatel Ivan Diviš.

Těm, kteří si uvědomují skutečný stav národního hospodářství, se však poněkud úží dech. Ekonomiku má dát do pořádku Šikova reforma. Heslem je vědeckotechnická revoluce... Socialismus má teprve naplno rozvinout své možnosti. Teď už to bude správně.

Nálada se zlepšuje. Hraje se pexeso, ale přibývá i příležitostí k seberealizaci.

V novinách se najednou dají číst i úvodníky, v televizi se objevují ostré diskusní pořady – a zase mizí. Lidem kritika už zevšedněla, teď by to chtělo konečně něco dělat. Ti nahoře ji ale nesou čím dál hůř...

Osvětlené Hradčany během spartakiády nemohou nadlouho odvést pozornost od všeobecné ošuntělosti. S turistickým ruchem se donedávna nepočítalo; to se teď mění, v obou směrech. Možnost srovnání se světem sice působí na každého jinak, jedno je ale jasné všem, práce tady bude jako na kostele.

Účtuje se s nedávno minulými lety, ale teď už i se současností. Do kin přicházejí filmy jako *Bílá paní* nebo *Lásky jedné plavovlásky*... Odvaha současným tvůrcům nechybí. Přijde jim to samozřejmé. Fantazii ještě neubíjejí peníze. A lidé se baví. Mluví se o normalizaci – ještě pořád v původním významu toho slova, ve smyslu směřování k něčemu normálnímu. Ano, takhle nějak by to mohlo vypadat.

Československo je v nejlepší fázi své tradiční pouti ode zdi ke zdi. Náraz přijde za tři roky. Zatím je to dobré. A ve vzduchu je jakési zvláštní vědomí přítomného okamžiku.

V tomto roce se u nás narodí 233 591 dětí. Doba, ve které stráví první léta, v nich zanechá stopy. To, že si svou cestu ke štěstí budou hledat často velmi nekonvenčním způsobem, by nikoho nemělo překvapovat.

Tato kniha byla napsána pro ně.

Stránka pro tebe

Radostné vánoce

PF 1965

ROK 1965 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1965 (MCMLXV)
Arménský kalendář	1414
Asyrský kalendář	6715
Barmský kalendář	1327
Bengálský kalendář	1372
Berberský kalendář	2915
Buddhistický kalendář	2498
Byzantský kalendář	7473–7474
Čínský kalendář	4662–4663 Dřevěný Had / Dřevěný Drak
Etiopský kalendář	1957–1958
Hebrejský kalendář	5725–5726
Íránský kalendář	1343–1334
Islámský kalendář	1384–1385
Japonský kalendář	40. rok éry Šōwa
Javánský kalendář	1896–1897
Koptský kalendář	1681–1672
Korejský kalendář	4298
Thajský solární kalendář	2508

ČÍSLA, TABULKY A STATISTIKY

CENY POTRAVIN, ZBOŽÍ A SLUŽEB (V KČS)

Chleba	2,60,-/kg	Oblek	1060,-
Mouka hrubá pšeničná	3,80/kg	Oblek tesilový	903,-
Rýže	5,-/kg	Klobouk	65,-
Brambory	0,80/kg	Dámské šaty umělé hedvábí	115,-
Hovězí s kostí	17,-/kg	Punčochy silonové	18,-
Hovězí bez kosti	24,-/kg	Dámské vycházkové polobotky	110,-
Telecí	19,-/kg	Pánské polobotky	140,-
Sádlo	25,-/kg	Čistírna:	
Bůček	20,-/kg	Pánský oblek	11,55
Kuře	26,50/kg	Dámské šaty	10,50
Šunka	70,-/kg	Trvalá ondulace	38,-
Salám trvanlivý	50,-/kg	Holení (stříhání)	1,50 (2,50)
Sýr eidam 30 % tuku	19,-/kg	Vstupenka do kina	4,-/6,-
Vejsce	0,90/1,30 ks	Hotel (dvojlůžkový pokoj bez koupelny)	38,-
Cukr kostkový	9,-/kg	Jízdenka MHD, známka na dopis	0,60
Mléko 2%	1,90 /l	Vlak (rychlík)	58,80/300 km
Máslo	38,-/kg	Benzín/speciál	2,10/2,40
Káva	180,- /kg	Uhlí hnědé/černé	16,-/22,40 za 100 kg
Čaj	170,-/kg	El. vysavač doutníkový	510,-
Čokoláda	100,-/kg	Pračka s odstředivkou	1640,-
Pivo 10°	1,40/0,5 l	Noviny (předplatné na měsíc)	8,-
Rum 40%	65,-/l	TV přijímač	3800,-
Víno bílé	17,-/l	Rozhlasový přijímač	1150,-
Cigarety Partyzánka	0,16/ks	Jízdní kolo pánské	530,-
Mýdlo jádrové	7,20/kg	Šicí stroj	1480,-
Pán. košile bavlněná	40,-		

**Průměrná měsíční mzda v socialistickém sektoru (bez JZD) je 1493 Kčs.
Průměrný starobní důchod zaměstnanců: 741 Kčs (vdovský 422 Kčs).**

Bydlení

Dokončeno je 77 818 nových bytů,
z toho 19 195 v rodinných domcích.

Vybavenost domácností (na tisíc obyvatel)

Pračka a odstředivka	203
Chladnička	91
Rozhlasový přijímač	342
Televizor	154
Osobní automobil	30

Spotřeba na 1 obyvatele za rok

61,7 kg masa (hovězí 17,7 kg,
vepřové 35,5 kg, drůbeží 4,9 kg)
180,2 l mléka a mléčných výrobků
6,8 kg másla
228 vajec
74,5 kg chleba
5,0 kg rýže
93,2 kg brambor

34,2 kg ovoce
76,7 kg zeleniny
0,58 kg kávy
0,09 kg čaje
130 l piva/15,6 l vína
2,7 l lihovin 40%
1462 cigaret

**Denní kalorická spotřeba
je 12 812 kJ.**

Školní rok 1965 v ČSSR (počet výchovně-vzdělávacích zařízení)

Jesle	1581 (63 332 míst / 9,1 % dětí)
Mateřské školy	7569 (330 084 dětí)
Základní školy	11 330 (2 221 160 žáků)
Gymnázia (SVV školy)	374 (112 928 žáků)
Střední školy odborné	645 (297 654 žáků)
Vysoké školy	38 (144 990 studentů, z toho 37 355 žen)

Počet vysokoškoláků na 1000 obyvatel je v ČSSR 10,0.

Kultura v ČSSR

Divadla	84
Dokončené filmy	912
Z toho celovečerních	45
Kina (státní)	3711
Knihy – vydané tituly	6503
Periodika	1286
Knihovny lidové	12 667
Registrovaní čtenáři	1 812 000
Muzea	279

Zdravotnická zařízení

Psychiatrické léčebny	29
Nemocnice	257
Počet lékařů	29 150
Počet obyvatel na jednoho lékaře	487

Dovoz

15 309 osobních automobilů

Cestovní ruch

Počet ubytovacích zařízení	2915
Z toho hotely de luxe, A, B	88
Počet lůžek	124 115
Počet hostů	6 524 198
Autokempinky a tábory	164

Počet čs. občanů cestujících
do zahraničí: 1 740 315 (z toho
do nesocialistických zemí 168 506)
Počet zahraničních návštěvníků:
2 946 682 (Maďaři, Poláci, občané
NDR, ale i 250 000 Rakušanů)

Vývoz

49 195 osobních automobilů
6302 nákladních automobilů
278 000 jízdních kol
4 650 000 tun chmelu
32 mil. litrů piva
2 378 000 tun uhlí
1 835 000 tun koksu

NEJOBĽIBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Jana	6103
Ivana	3868
Hana	2945
Lenka	2753
Eva	2625
Jitka	2042
Marie	1937
Alena	1889
Dana	1841
Iveta	1695

NEJOBĽIBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Petr	6409
Jiří	5597
Pavel	5042
Miroslav	3122
Jaroslav	2911
Milan	2747
Josef	2709
Jan	2590
Zdeněk	2302
Roman	2093

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Počet obyvatel ČSSR (k 1. 7. 1965):	14 158 697
Počet sňatků:	112 269 (7,9 na 1000 obyvatel)
Počet rozvodů:	18 702 (1,32 na 1000 obyvatel)
Počet narozených dětí:	233 591
Počet zemřelých:	141 018

NARODILI SE

U NÁS

Anna K , zpěvačka a skladatelka	4. ledna
David Eben , hudebník	6. ledna
Kamil Střihavka , zpěvák	20. ledna
Dominik Hašek , hokejový brankář	29. ledna
Petr Muk , zpěvák a hudebník († 24. května 2010)	4. února
Jan Svěrák , režisér a scenárista	6. února
Helena Suková , tenistka	23. února
Martin Dejdar , herec	11. března
David Suchařípa , herec	18. března
Jozef Regec , cyklista, trenér, politik	29. března
Paulina Porizkova , americká modelka	9. dubna
Michal Bílek , fotbalista a trenér	13. dubna
Alena Mihulová , herečka	4. května
Jaromír Bosák , sportovní komentátor a novinář	13. května
Zuzana Slavíková , herečka	13. května
Petr Lébl , režisér a herec († 12. prosince 1999)	16. května

Edita Randová

Martin Dejdar

Petra Buzková

Paulina Porizkova

Filip Topol , zpěvák, pianista, skladatel, textař a herec († 19. června 2013)	12. června
Václav Kopta , herec a muzikant	21. června
Josef Vojtek , zpěvák a herec	21. června
Michal Suchánek , herec a moderátor	29. července
Petr Rychlý , herec a moderátor	9. srpna
Filip Renč , režisér, scenárista a herec	17. srpna
Marcela Augustová , moderátorka	19. srpna
Pavel Telička , diplomat	24. srpna
Tomáš Skuhravý , fotbalista	9. září
Josef Polášek , herec	2. října
Petra Buzková , politička	7. prosince
David Rath , lékař a politik	25. prosince
Edita Randová , operní pěvkyně, mezzosopranistka	28. prosince

VE SVĚTĚ

Julia Ormondová , britská herečka	4. ledna
Šamil Basajev , čečenský polní velitel († 10. července 2006)	14. ledna
Stéphanie Monacká , monacká princezna	1. února
Brandon Lee , americký herec († 31. března 1993)	1. února

Björk

Damien Hirst

Stéphanie Monacká

J. K. Rowlingová

Khaled Hosseini , americko-afghánský spisovatel a lékař	4. března
Sarah Jessica Parkerová , americká herečka	25. března
Linda Evangelista , kanadská supermodelka	10. května
Brooke Shieldsová , americká herečka	31. května
Larisa Lazutinová , ruská lyžařka	1. června
Damien Hirst , britský výtvarný umělec	7. června
Elizabeth Hurleyová , anglická herečka a producentka	10. června
Jang Li-wej , první čínský kosmonaut	21. června
J. K. Rowlingová , britská spisovatelka	31. července
Charlie Sheen , americký herec	3. září
Bašár Háfiz al-Asad , prezident Sýrie	11. září
Dmitrij Medveděv , ruský politik	14. září
Petro Porošenko , ukrajinský politik, podnikatel a prezident	26. září
Mario Lemieux , kanadský hokejista	5. října
Sisa Sklovská , slovenská operní a muzikálová zpěvačka	13. října
Björk , islandská zpěvačka	21. listopadu
Mads Mikkelsen , dánský herec	22. listopadu
Katarina Wittová , německá krasobruslařka	3. prosince
Gong Li , čínská herečka	31. prosince

S. J. Parkerová

Brooke Shieldsová

Mads Mikkelsen

Katarina Wittová

ROK ZELENÉHO HADA

2. ÚNORA 1965 – 20. LEDNA 1966

Rok Hada je v čínském horoskopu rokem sebezpytování a přehodnocování. Bývá klidnější než předchozí rok Draka, ale nemusí tomu tak být vždy. Zvláště „zelené“ roky jsou často dosti dynamické. Uplynulý rok otevřel nové obzory. Ledacos teprve teď vychází najevo, rozvířená situace se však postupně uklidňuje a věci se usazují. Je třeba dořešit otázky, které vynesl na světlo Drak, a pokusit se dát vše do pořádku. Nálada se proměňuje. Lidé začínají zase mít myšlenky i na kulturu, na hezké a příjemné věci. Je čas začít tvořit něco nového.

Zatím posledním rokem, kdy v šedesátiletém cyklu čínského horoskopu vládl Zelený (dřevěný) Had, byl rok 1905. V Rakousku-Uhersku byl relativní klid. Císař František Josef I. v tomto roce schválil tzv. moravské vyrovnání, které mělo vyřešit národnostní rozpory mezi moravskými Čechy a Němci. V Brně se demonstrovalo za českou univerzitu, v Praze za všeobecné volební právo. Byl položen základní kámen ke stavbě Vinohradského divadla a dokončen Vyšehradský tunel. V Opavě byl zahájen provoz elektrické tramvaje. A založen byl fotbalový klub AFK Vršovice (Bohemians).

Zato v Rusku to vše. V lednu propuká první revoluce, do toho vrcholí rusko-japonská válka. Tu sice ukončí mírová konference zprostředkovaná prezidentem Rooseveltem, klid ale nenastane. Vzpouza na křižníku Potěmkin, nepokoje na ropných polích za Kavkazem, prosincové povstání v Moskvě... Carský režim je otřesen.

A zatím v Paříži vystupuje tanečnice Mata Hari a ve Vídni má premiéru Lehárova opereta Veselá vdova. V Americe je založeno město Las Vegas a bratři Wrightové podnikají své pokusy s létajícími stroji. Albert Einstein zveřejní svou speciální teorii relativity. Nobelovu cenu za literaturu získá Henryk Sienkiewicz

za román *Quo vadis* a Nobelovu cenu za mír Bertha von Suttnerová, rozená Kinská, pacifistka původem z Prahy.

POVAHA

Had se v Asii těší velké vážnosti. Hadí moudrost je příslovečná. Lidé narození v tomto znamení bývají inteligentní, intuitivní a introvertní. Pro ostatní jsou často obklopeni aureolou jisté záhadnosti.

Zelený Had je složitá povaha. Bývají to uzavření lidé s bohatým vnitřním životem, sečtělí a s rozsáhlým okruhem zájmů. Široké obzory a opravdovost, s jakou hledají odpovědi na své otázky, však spíše prohlubují jejich pocit nejistoty. Svět není takový, jaký by měl být, a člověk nikdy nedokáže, co by měl... Zelený Had se vyznačuje vynikající intuicí, ale rád by věci řešil racionálně a bez emocí. Rád by cestoval, ale tíhne k domovu. Prahne po ocenění, ale není rád středem pozornosti. Je v podstatě materialista, ale nesnáší nakupování. Potřebuje složité úkoly a závazné termíny, ale stres jej ničí. Velmi si hlídá své soukromí a se vším se chce vypořádat sám; ale bez lidí chřadne. V moderním světě trpí.

Typickou hadí vlastností je ulpívavost. Často hledá chyby spíše v sobě. Zvláště Zelený Had se však, pokud si je něčím jist, dokáže projevovat s nečekanou

Christian Dior

Ludvík II. Bavorský *Dag Hammarskjöld*

Greta Garbo

razancí. Jsou to dozvuky „dračí“ povahy; na rozdíl od Draka je však Had alespoň zpětně schopen své jednání korigovat. Rád se obklopuje hezkými věcmi. Hadí vkus je konzervativní, obrací se spíše do minulosti. Někdy to může působit až trochu snobsky. To, po čem touží, však není okázalost, ale jistota. Ve vztahu k majetku je opatrný. Když je třeba, umí se uskrovnit.

PRÁCE

Zelený Had je nesmírně pracovitý a vytrvalý. Umí jednat s lidmi, dokáže volit vhodné argumenty, ale jen tehdy, když je o věci sám přesvědčen. Pak může být i hádavý a neústupný.

Pracuje tiše a neúnavně. Je zvyklý, že „světskou slávu“ za něj sklízí jiní, a svým způsobem mu to vyhovuje. Nechybí mu přirozená autorita. Ideální profese jsou pro něj v oblasti diplomacie, vzdělávání, ochrany životního prostředí – tam, kde je zapotřebí inteligence, trpělivosti a schopnosti vidět věci v souvislostech.

PARTNERSKÉ VZTAHY

Zelený Had je romantik s touhou po rodině. Je přitažlivý svou ryzostí a schopností empatie; dokáže se vcítit a umí naslouchat. Jako partner je naprosto spolehlivý, skoro by se dalo říci „až příliš“. V zájmu své duševní rovnováhy potřebuje mít ve svém světě pořádek a stabilitu. Ve vztahu k partnerovi mívá sklony k majetnictví. Snaha přimět toho druhého, aby bylo po jeho, bývá ze strany Hada nekompromisní. Pokud mu však někdo má za zlé, že je ke svému okolí příliš náročný, nemá ponětí, jak náročný je sám k sobě. Jako rodič je vstřícný a trpělivý. U svých dětí nemá rád tajnůstkářství. Jako by mu nedocházelo, že by mohly být po něm...

Ideálními partnery jsou Buvol, Fénix, Drak, ale i Zajíc nebo Opice či Krysa.

ZDRAVÍ

Had je svou povahou samotář. Chaotický a hlučný vnější svět jej děsí. Bývá také citlivý na změny počasí. Obecně nesnáší jakékoliv extrémy. Dává přednost klidnému životu, tíhne k přiměřenosti a přirozenosti. Většinou žije zdravě a větší problémy se zdravím nemívá.

Zelený Had se vyznačuje zdánlivě nevyčerpatelnou energií. Jeho blízcí by se ale měli mít na pozoru a včas jej přinutit k odpočinku. Sám se většinou zastavit nedokáže, dokud nepadne. Sice rád spí, ale jeho vnitřní neklid mu nedovoluje spočinout. Měl by poslechnout spíše svůj instinkt a občas se svinout do klubíčka. Jinak mu hrozí deprese či vyhoření. U tohoto znamení nelze podcenit ani riziko závislosti.

MENŠINOVÉ ZNAMENÍ ZELENÝ DRAK

Ti, kdo se narodili od 1. ledna do 1. února 1965, přišli na svět ještě v předchozím znamení Zeleného (Dřevěného) Draka. V tomto znamení se rodí silné, nezávislé osobnosti. Drak je v čínské mytologii vznešená bytost. Je statečný a svobodomyslný, není nic, čeho by se neodvážil. Bývá ctižádostivý a velkorysý, avšak poněkud sebestředný. Jeho silnou stránkou je schopnost nadhledu, s jakou nachází nezvyklá řešení a nejefektivnější, ne však nutně nejlogičtější

Eduard Ingríš

Max Schmeling

Henry Fonda

Wilhelm C. Röntgen

cesty. Ostatním proto často připadá nevypočitatelný. Postrádá smysl pro detail. A není to žádný diplomat, ve své přímočarosti je někdy až naivní. Nechápe, že někdo může něco říkat, a myslet tím něco jiného.

Rád cestuje. Potřebuje prostor a nerad se nechává omezovat. Pokud se cítí pod tlakem, začne zuřivě jednat. Dračí vztahy bývají dramatické, ale dokáže být velice spolehlivým partnerem. Zelený Drak by měl hledat harmonii, a to nejen ve vztazích. Často se to daří až s věkem.

V roce Zeleného (dřevěného) Hada se narodili například Jan Werich i Jiří Voskovec, malíř Zdeněk Burian, cestovatel a skladatel Eduard Ingriš, literární vědec Václav Černý, básníci Vilém Závada či Vladimír Holan, herci Jiřina Šejbalová, Greta Garbo, Henry Fonda, malířka Vilma Vrbová-Kotrbová, podvodník Harry Jelínek, spisovatel Michail Alexandrovič Šolocho, politici Dag Hammarskjöld, Władysław Gomułka, filosof a spisovatel Jean-Paul Sartre nebo německý boxer Max Schmeling (ti všichni v roce 1905).

A když naopak půjdeme ještě dále do minulosti (1845), Zelenými Hady byli básník Josef Václav Sládek, německý fyzik Wilhelm Conrad Röntgen, nositel první Nobelovy ceny za fyziku, nebo Ludvík II. Bavorský, mecenáš umění.

Ve znamení Zeleného Draka se narodili básník Jan Zahradníček či francouzský módní návrhář Christian Dior (1905).

Jiřina Šejbalová

J. V. Sládek

Jiří Voskovec

Jan Werich

KULTURA

Objevovali jsme se navzájem

„Tehdy začínala celá generace herců – Franta Husák, Vláďa Pucholt, Pepík Abrahámů, Pepík Somr, Petr Čepek, Jirka Kodet, Jirka Hrzán, mladé nádherné holky – Jiřina Třebická, Táňa Fišerová, Divizna (Nina Divíšková). Na FAMU studoval Ewald Schorm, Tonda Máša, Jirka Menzel, Chytilka, Jireš, Bočan, Forman a ti nás pak obsazovali do filmů. Kam jste se podívali, všude byli mladí talentovaní lidé. Znal jsem spoustu výtvarníků – Jíru, Komárka, Boštíka, Malicha, skladatele Petra Skoumala, Jana Klusáka. Potkával jsem Jirku Srnce, který zakládal Černé divadlo, chodil jsem na Jirku Suchého, na Ivana Vyskočila. Objevila se Reduta, Viola s nádhernými básničkami, na Národní třídě jsem vždycky narazil na něco zajímavého. Tohle nás šíleně bavilo, táhlo nás to nahoru.“

*Jan Kačer, Nechci oslavovat,
chci vzpomínat, 2006*

Vladimír Pucholt, 1965
Foto ČTK

DIVADLO

V Praze vzniká Činoherní klub a Divadlo za branou. V Brně otvírají Janáčkovovo divadlo. Do Divadla Komedie se chodí na Bohdalovou. V Karlíně hrají *My Fair Lady*, v Národním *Konec masopustu* a Na zábradlí *Vyrozumění*. Divadlo je v krizi, píše se v odborném tisku. Jak které. Objevuje se myšlenka, že dělat dobrou zábavu je umění. Laurence Olivier hraje *Othella* s načerněnou tvář a v moskevském divadle na Tagance inscenují *Velkou říjnovou socialistickou revoluci*. Jako muzikál.

Za největší osobnosti českého divadelnictví označuje kritika režiséry Krejčů, Radoka a Grossmana. A z mnoha vynikajících herců jmenuje časopis *Divadlo* některé, kteří se vydělují „mimo kategorie“: Macháček, Lukavský, Voska, Höger, Chudík, Racek, Adamíra, Kačer, Hrušínský, Tomášová, Bohdanová, Adamová, Budínová, Medřická, Jirásková, Munzar...

KRIZE DIVADLA

Přesto se mluví o krizi divadla. Kritikové se obávají, že divadlo se rozdělí na vysoce intelektuální a nízké zábavné. Nic mezi tím už nebude. Chtít se jen bavit bylo ještě před pár lety považováno za něco protispolečenského. Teď se poměry mění a hlad po zábavné produkci je obrovský. Zároveň je i na divadla vyvíjen stále silnější ekonomický tlak. „Jakmile se jednou určitá myšlenka, tvorba, dílo dostane do soukolí tržních mechanismů, udělá si s nimi toto soukolí, co chce,“ varuje divadelní kritik Ivan Vojtěch. „Nic proti tržní orientaci výroby, avšak tržní orientace umění je to nejtrapnější, čemu můžeme přihlížet,“ píše Zdeněk Heřman v časopise *Divadlo*. Z tvorby se stává doména spotřebního průmyslu. Vychází se vstříc lenosti

diváků, kteří si zaplatí a chtějí být baveni. „Bojím se, že tržní orientace umění ... je pokus suicidální. Nebylo by snazší dovážet marihuanu?“

EXISTUJE U NÁS BULVÁRNÍ DIVADLO?

Na stránkách časopisu *Divadlo* se rozvine diskuse o tom, zda u nás existuje bulvární divadlo. Hledá se definice. Současné repertoáry nepochybně naznačují „tendence, jež jsme se naučili pojmenovávat jako únikové“.

Ale je to totéž? A co přesně to je? Odpovědi se různí, od „nevím, co to je“ až po „neexistuje, a je to škoda“.

Nemáme-li bulváry, nemůžeme mít bulvární divadlo, píše jeden z oslovených. Zbulvárnět lze i *Hamleta*, namítá jiný. Je třeba se bavit o tom, jestli je to dobré divadlo, nebo ne.

Zajímavá odpověď přijde z Horáckého divadla v Jihlavě, kde je ředitelem Ladislav Panovec. Tendence získat nebo znovu získat diváka je podle něj v současné chvíli zřejmá ve všech divadlech – a nejen tam. Jen kvalita nabídky se různí... Objevují se hry, které, jak se říká, „udržují rozpočtovou rovnováhu divadla“. Jiné cíle nemají. „V této ekonomické souvislosti neupírám bulvárnímu divadlu uvnitř divadla jisté oprávnění. Jen se trochu bojím, kam se ustoupí zítra.“

NÁRODNÍ DIVADLO

Šéfem činohry Národního divadla se v březnu stává Vítězslav Vejražka. Součástí Národního divadla jsou v té době i Tylovo (dnešní Stavovské) a Smetanovo divadlo (Státní opera). Mluví se o „vleklé krizi“ naší první scény. Tak jen namátkou:

15. ledna má v Tylově divadle premiéru hra amerického autora Tennessee Williamse ***Tramvaj do stanice Touha***, s Danou Medřickou v hlavní roli.

Na repertoáru zůstane do roku 1968.

Ladislav Pešek

Jana Hlaváčová

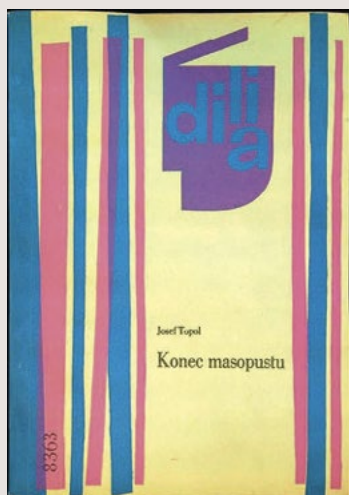
Hned následujícího dne je v Národním uvedena hra bratří Čapků **Ze života hmyzu**, kterou režíruje Miroslav Macháček. Kritika zůstává chladná, jen Ladislav Pešek jako Tulák sklízí pochvaly. Přirovnávají jej k Chaplinovi. V únoru má premiéru **Jepe z Kopečku**. Hru norského autora režisér Jaromír Pleskot adaptoval na české poměry a do titulní role obsadil Rudolfa Hrušínského. Kritika je nadšena zvláště jím. Po 31 reprízách však je hra stažena z repertoáru, neboť herce postihne infarkt.

V dubnu je v Tylově divadle uveden **Tartuffe**; titulní roli hraje Martin Růžek a režíruje Václav Špidla.

A koncem května má premiéru Nezvalova hra **Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou**, v níž sice hrají herci jako Vladimír Ráž, Luděk Munzar, Jana Hlaváčová či Marie Tomášová, ale kritika se nezdrží výkřiku „Ó, božské herectví Smolíkovo“ na adresu čtyřisedmdesátiletého Františka Smolíka, pro nějž to bude poslední role v Národním divadle.

12. listopadu má v Tylově divadle premiéru hra amerického dramatika Arthura Millera **Po pádu**, která byla teprve před rokem uvedena na Broadwayi. Roli Maggie (tedy Marilyn Monroe, autorovy ženy – neboť hra je autobiografická)

hraje sedmadvacetiletá Jana Hlaváčová, která do divadla nedávno nastoupila, jejího manžela Quentina Karel Höger.

V Národním divadle se v té době hraje *Hamlet* s Radovanem Lukavským, *Romeo a Julie* s Janem Třískou a Marií Tomášovou. Hraje se Gorkij i Jirásek, Kundera i Molière, Topol i Turgeněv, řecké tragédie i Brecht...

Za divadelní událost mnozí považují **Konec masopustu**, drama Josefa Topola (30).

Podobenství z kolektivizované vesnice

se v Národním hraje od listopadu předchozího roku, byla to první premiéra nové sezony. Hru, která trvá tři a čtvrt hodiny, režíruje Otomar Krejča, který si ji prosadil. Hrají Josef Kemr, Radovan Lukavský... Topol uvažuje naprosto jinak, než bylo dosud obvyklé. „Nesugeruje správný postoj ani ideální řešení situace.“ Česká dramatika se tím podle kritiky dostala na nový stupeň vývoje.

MĚSTSKÁ DIVADLA PRAŽSKÁ

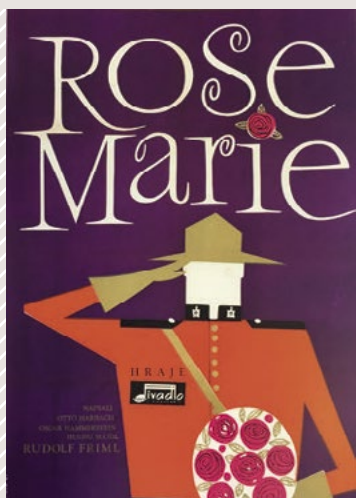
Mimořádná sestava se sešla v Městských divadlech pražských (Divadlo ABC, Divadlo Komédie, Komorní divadlo). Ředitelem je Ota Ornest.

Do Divadla Komédie se chodí na **Idiotku**. Detektivní komedie se hraje od roku 1963. Francouzský dramatik Marcel Achard ji napsal pro Anii Girardotovou. Tady hraje titulní roli Jiřina Bohdalová. „Josefína Lantenayová v Idiotce byla skutečně jednou z mých životních rolí. Hrála jsem ji tak dlouho, že jsem prošoupala boty až na bříška, takže mi divadlo muselo koupit nové. Když jsem potkávala lidi na ulici, ukazovali mi na prstech, kolikrát Idiotku viděli,“ vzpomíná později herečka.

Životní role pro šarmantního Václava Vosku se našla ve hře **Vajíčko** francouzského autora Féliciena Marceaua. Hra měla premiéru v uplynulém roce a bude na programu až do roku 1969.

V Komorním divadle se od podzimu 1964 hraje Radokova inscenace **Hra o lásce a smrti**. Někteří o ní i po letech mluví jako o svém největším divadelním zážitku vůbec. Příběh z Velké francouzské revoluce za časů jakobínské diktatury se sice odehrává v historických kulisách, ale dotýká se základních lidských problémů. Scénu vytvořil Ladislav Vychodil, hudbu Zdeněk Liška. Radok ještě připraví dubnovou premiéru Ibsenovy *Hedy Gablerové* (hrají Adamová, Voska, Lipský, Bohdalová) – a v srpnu z Městských divadel odchází.

KARLÍNSKÉ DIVADLO

Karlínské divadlo překonalo krizi. V červnu loňského roku byla v Karlíně uvedena **Rose Marie**, výpravná revuální podívaná v režii Oldřicha Nového. Příběh lásky krásné Rose Marie ke zlatokopovi Jimu Kenyonovi se u nás naposledy hrál v roce 1948. Naděje, že „obratný manévř podpoří vratkou existenci divadla“, se splnila. Do konce roku měli v Karlíně čtvrtmiliontého návštěvníka a pochválil je i autor, pětáosmdesátiletý skladatel Rudolf Friml, který po letech navštívil Československo. Kritika se ale ošívá. Vždyť je to zastaralý kýč, operetní pozlátko, Friml navíc žije od roku 1906 ve Spojených státech... Úspěch je ale úspěch. Představení je v létě uvedeno ve Valdštejnské zahradě, později dokonce ve Sportovní hale, hostuje v něm i Waldemar Matuška. A hraje orchestr Karla Vlacha.

Současně se podařilo získat práva na **My Fair Lady** a už v prosinci 1964 muzikál uvést. Loňský

film s Audrey Hepburnovou a Rexem Harrisonem právě získal osm Oscarů. V Praze se v hlavní roli Lízy Doolittlové střídají Věra Macků a Věra Vlková, Freddyho hraje Karel Fiala, pozdější Limonádový Joe. Potíže s obsazením (členové souboru „mají v krvi příliš mnoho Strausse“) řeší divadlo tím, že hledá posily. Tak třeba v roli plukovníka Pickeringa hostuje Otomar Korbelář a v roli Freddyho se kromě Karla Fialy objeví Milan Chladil. Představení se dočká 379 repríz. *Rose Marie* asi dvou set. A obě představení jsou stále vyprodána. V dubnu má v Karlíně obnovenou premiéru **Divotvorný hrnec**. Vůbec první muzikál, který u nás kdy byl uveden, inscenovali krátce po „Únoru“ V+W a hrál se do roku 1950. Werichovu roli vodníka Čochtana teď převzal Miloš Kopecký. A aby toho nebylo málo, v příštím roce, dva roky po světové premiéře, bude uveden muzikál **Hello, Dolly**.

DALŠÍ PRAŽSKÉ SCÉNY

Divadlo na Vinohradech stále ještě hraje pod názvem Divadlo československé armády. Ten se změní až v příštím roce. Dramaturgická koncepce se ale mění už teď, s příchodem nového uměleckého ředitele Františka Pavlíčka. V lednu má premiéru Anouilhova hra **Skřivánek**. Janu z Arku hraje Iva Janžurová. Kritika ji vítá jako „mimořádný talent“.

Do angažmá na Vinohradech nastupuje Miloš Kopecký, který po dvou letech opouští Karlín. Zůstane v něm čtvrt století. První role ho čeká v **Kočce na rozpálené plechové střeše**. V prosinci má premiéru Shawova hra **Caesar a Kleopatra**, s Jiřinou Jiráskovou a Iljou Prachařem.

V Divadle Na Zábradlí má 26. července premiéru **Vyrozumění**. Hru Václava Havla režíruje Jan Grossman; hrají Libíček, Šikola, Málková, Sloup... V září je uvedena pantomima Ladislava Fialky **Blázni**.

SEMAFOR

V sále Městské knihovny v Praze se 29. ledna naposledy hraje semaforový **Recital 64**. Původně plánovaných deset představení pořadu, na který hlavním aktérům ještě tak stačily síly mezi natáčením *Klarinetů* a přípravami na operu **Dobře placená procházka**, se protáhlo na téměř padesát repríz. Pokaždé bylo vyprodáno. Pro Českou televizi pak *Recital 64* natočí Ján Roháč.

Semafor projde rekonstrukcí a 22. března má premiéru „hudební absurdní hra“ **Sekta**. Kritika ji nešetří. Za objev nicméně označí komický talent Věry Křesadlové, jejíž společné scénky s Pavlínou Filipovskou jsou „jedinou skutečnou radostí tohoto truchlivého večera“.

Sekta je pro Semafor netypická. Suchý dobře věděl, že to není to, co se od něj očekává. Šlitř se na jeho experimentu odmítl podílet, a tak si hudbu složil sám. A ujistil se, že tudy cesta nevede. Hra se dočká 36 repríz. O „tržní orientaci“ nemůže být řeč.

15. června následuje další premiéra, jazzová opera **Dobře placená procházka**. A v listopadu má premiéru představení **Zuzana je všude jako doma** (více v kapitole HUDBA).

Miroslav Horníček. 13. listopadu mají v Semaforu premiéru *Hovory přes rampu* s Miroslavem Horníčkem, který se v září stal členem souboru. Představení režíruje Ján Roháč a už tehdy má podobu, jakou budou mít pozdější *Hovory H*: křeslo, stolec, láhev červeného vína... „Pohovor s Miroslavem Horníčkem o práci herce na divadle, v rozhlase i ve filmu, jakož i o humoru vůbec“ má zrušit rampu jako bariéru mezi hledištěm a jevištěm, hledat styčné body a odpovídat na otázky,

kteřé diváky napadají, ale které jinak nemají komu položit. Každé představení je jiné. Miroslav Horníček hraje i v nové verzi hry *Šest žen* (v září bude dokonce v Hamburku poprvé uvedena i v němčině).